

Warszawa, 20 maja 2024 r.

KL/284/KK/2024

Pani

Izabela Leszczyna

Minister Zdrowia

Szanowna Pani Minister,

w związku z pojawieniem się w obiegu medialnym informacji dotyczących podjęcia działań w resorcie zdrowia w kierunku wprowadzenia zakazu sprzedaży alkoholu na stacjach benzynowych chcielibyśmy przekazać pogłębione informacje dotyczące tego zjawiska.

Konfederacja Lewiatan popiera działania na rzecz walki z uzależnieniem od alkoholu. Problem ten jest ważny także z punktu widzenia pracodawców. Jednak, zdaniem ekspertów Konfederacji Lewiatan, **propozycja zakazu sprzedaży alkoholu na stacjach benzynowych nie wpłynie na zmianę postaw konsumenckich w zakresie spożywania alkoholu**. Co więcej, skupienie działań tylko na jednym z kanałów dystrybucji może stanowić nadmierną i nieuzasadnioną ingerencję w obszar wolnego rynku i równości podmiotów wobec prawa.

Według danych NielsenIQ udział stacji benzynowych w całym rynku handlu detalicznego branży spożywczej wynosi niewiele ponad 1%. W roku 2023 poprzez ten kanał sprzedaży na rynek trafiło 74 mln litrów alkoholu z 3,5 mld litrów ogólnego wolumenu sprzedaży wszystkich typów alkoholów (tj. około 2%). To niewiele w porównaniu ze sklepami osiedlowymi i z dyskontami, które odpowiadają łącznie za niemal 80 proc. sprzedaży alkoholu w Polsce¹.

Ponadto, wbrew obiegowym opiniom alkohol nie stanowi istotnego udziału w sprzedaży produktów pozapaliwowych na stacjach benzynowych. Cała kategoria „alkohol” stanowi średnio 10% obrotów sklepów przy stacjach paliw (obroty pozapaliwowe), przy czym wartość ta różni się w zależności od lokalizacji stacji. Najwięcej alkoholu (około 20% obrotu pozapaliwowego) sprzedaje się w miejscowościach turystycznych, w trakcie sezonu. Najmniej na stacjach przy drogach szybkiego ruchu – około 5% obrotów sklepu. To podważa tezę, że kierowcy są typowym odbiorcą alkoholu na stacjach benzynowych.²

¹ Źródło: Dziennik Gazeta Prawna, 24 kwietnia 2024, „Brak alkoholu na stacjach? Problem leży gdzie indziej”.

² Na podstawie danych za rok 2023 od firm, członków Konfederacji Lewiatan

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

W Polsce wykształcił się model stacji paliw, które poza samym paliwem oferują klientom szeroką ofertę udogodnień i usług dodatkowych - od myjni, poprzez bary i restauracje, aż po pełnoskalowe sklepy spożywcze. Taki sklep, działający przy stacji benzynowej, jest obecnie typowym punktem handlowym branży FMCG, który musi konkurować na tym rynku z dyskontami lub sieciami sklepów osiedlowych. Choć sprzedaż alkoholu sama w sobie nie stanowi wiodącej pozycji w przychodach sklepu przy stacji paliw, to jednak pełni ona kluczową rolę z punktu widzenia komplementarności oferty sklepowej. Brak możliwości sprzedaży alkoholu w tego typu sklepach osłabia ich pozycję konkurencyjną wobec innych punktów handlowych, w których alkohol nadal będzie dostępny bez ograniczeń.

Poza tym, potencjalne wprowadzenie zakazu sprzedaży alkoholu na stacjach paliw nie zmniejszy ilości punktów sprzedaży alkoholu. Zakaz taki spowoduje bowiem, że „uwolnionych” zostanie tysiące zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które bardzo szybko trafią do nowo otwieranych punktów sprzedaży alkoholu, w tym punktów czynnych 24h na dobę. Liczba punktów sprzedaży alkoholu wcale się nie zmniejszy, a dostępność alkoholu może wręcz wzrosnąć lub pozostanie na dotychczasowym poziomie.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, „*Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania*”. **Uznając ten cel za w pełni uzasadniony, obawiamy się, że ze względu na niską skalę sprzedaży alkoholu na stacjach benzynowych w odniesieniu do sprzedaży ogółem, wprowadzenie zakazu nie spowoduje realnego ograniczenia dostępności do alkoholu i zmniejszenia jego spożycia.** Tym samym pomysł ten nie zrealizuje celów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ani nie zrealizuje celów społecznych jakimi są zdrowie publiczne i przeciwdziałanie uzależnieniom. Może zostać odebrany jako nadmierna ingerencja w zasady wolnego rynku oraz działanie pozorowane, nie mające nic wspólnego z realnym działaniem na rzecz ograniczania spożycia alkoholu w Polsce.

Biorąc jednak pod uwagę, że problemy społeczne wywoływane nadużywaniem alkoholu dotyczą także pracodawców, wyrażamy gotowość do podjęcia dialogu, celem wypracowania systemowych rozwiązań w tym zakresie, które w sposób realny zaadresują wyzwania związane z nadużywaniem alkoholu w społeczeństwie. Chcielibyśmy mieć też pewność, że nowe rozwiązania przede wszystkim przyniosą realne korzyści społeczne, a koszty ich wdrożenia nie będą dyskryminujące wobec wybranych segmentów rynku.

Z poważaniem

Maciej Witucki

Prezydent Konfederacji Lewiatan

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy